

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

28.04.2020 г.

Важни обществено-икономически и политически теми

БНР

✓ НС ще изслуша премиера за мерките срещу Covid-19 у нас

Депутатите от ГЕРБ ще се регистрират на извънредно заседание на Народното събрание, насроченото за днес. То беше поискано от БСП, за да бъде изслушан отчет на премиера Бойко Борисов за ситуацията в страната и мерките, предприети от правителството по време на извънредното положение.

Искането е втори опит на БСП да проведе заседанието, след като миналата седмица депутатите от ГЕРБ не се регистрираха в зала.

Преди седмица управляващите заложиха на играта с кворума. Менда Стоянова от ГЕРБ тогава отбеляза:

„Ние, които призоваваме в страната всеки ден хората да не се събират да направим огнище на заразата в парламента, което след това да се разнесе в цялата държава“.

Лидерът на БСП Корнелия Нинова обаче видя друга схема:

„Не ГЕРБ решиха днес да не се регистрират. Борисов им нареди - нали знаете, че те не правят нищо без нареждане. Отговорността е негова“.

Премиерът Бойко Борисов направи любопитно изказване през седмицата:

„Ако ме поканят - ще отида! Не са ли в карантина депутатите или те са извънземни и не важи за тях карантината?“

От БСП вече са готови с въпросите:

„Да направи някаква прогноза, някакъв план, хоризонт кога ще се свърши с извънредното положение“, каза депутатът Филип Попов.

От ГЕРБ заявиха готовност да се регистрират.

Преди заседанието обаче ще се проведе и Коалиционен съвет.

✓ Борисов: Подкрепата ни за Скопие е изразявана много пъти

Подкрепата за Северна Македония е била през цялото време и тя е изразявана много пъти. Това заяви българският премиер Бойко Борисов в интервю за македонската телевизия „Сител“.

Той подчерта, че на последния Съвет на ЕС е станало дума Северна Македония и Албания да бъдат подкрепени максимално.

„Сега всичко е в ръцете на македонците“, каза българският премиер, предаде БГНЕС.

Борисов заяви, че благодарение на Договора за добросъседство, който той сключи през август 2017 г. с доскорошния премиер Зоран Заев, е започнало да се говори въобще за присъединяване на Македония към ЕС.

„Ние сме държавата, която първа започна и с Договора за добросъседство направи възможно да се говори изобщо за присъединяването към ЕС на нашите мили братя и сестри. Направихме всичко възможно, за да ги подпомагаме, след това тръгна и процесът с Гърция. Защитавал съм ви по всякакъв начин в ЕС, когато не искаха въобще да ви включат в преговорите“, каза Борисов.

Той смята, че на Балканите има твърде много история, която ни е в повече и ни спъва.

✓ Министър Николина Ангелкова дава брифинг в Министерския съвет

Тази сутрин в Министерския съвет министърът на туризма Николина Ангелкова ще даде брифинг във връзка с проведената видеоконференция на високо ниво с министрите на туризма от държавите членки на ЕС на тема „Въздействията на разпространението на Covid-19 върху туризма“.

Участие в дебата взеха еврокомисарят с ресор "Вътрешен пазар" Тиери Бретон и Зураб Пололикашвили - генерален секретар на Световната организация по туризъм към ООН.

✓ Малки фирми алармират за пречки при кандидатстване за безвъзмездна помощ

Малки фирми от сферата на туризма и съпътстващите го услуги алармираха за проблеми, които ще им попречат да кандидатстват за безвъзмездна помощ, дни след като стана ясно, че се отпускат 173 млн. лева за компенсиране на последствията от Covid-19.

Основната причина е, че бизнесът им е в така наречените селски райони, които са изключени от програмата "Конкурентоспособност".

Според експерт консултантите това ще бъде променено, но само в България от целия ЕС остава искането за помощта да се кандидатства с проектни предложения.

В другите държави е само със заявление.

Всички микро и малки фирми, засегнати от коронавируса, могат да кандидатстват за безвъзмездната помощ от 3000 до 10 000 лева, като е необходимо да докажат реален спад на приходите си и устойчивост на бизнеса преди заразата.

Оказа се обаче, че това е реална пречка пред малки хотелчета, кафенета, ресторанти, занаятчийски работилници и прочие, които са регистрирани и развиват дейността си в селски райони, каквито са 85 процента от общините.

За това алармираха от туристическия бизнес в Банско, като изпратиха сигнал и до правителството.

Проблемът наистина има, но в близките дни се очаква изменение на програмата. Това потвърдиха експерт консултантите, които вече помагат на малките и микро предприятия.

✓ **Скандал в Австрия след правителствено заседание за Covid-19**

Австрийският канцлер Себастиан Курц умишлено е насаждал страх у гражданите, защото те не се отнасяли сериозно към заплахата Covid-19. Това става ясно от протокол от заседание на кризисния щаб под ръководството на канцлера, предаден на общественото радио ОРФ.

Да се привлече вниманието на австрийците със стряскащи данни и драматични изказвания - това са обсъждали на 12 март членове на правителството, здравни експерти и експерти по комуникация. Това става ясно от протокол, изпратен на общественото радио ОРФ, от който се разбират още думите на Себастиан Курц, че трябва да се действа внимателно и австрийците да почувстват страх от заразата, но не и от евентуален недостиг на хранителни стоки вследствие на пандемията.

След първоначалния опит на говорител на канцлера да отхвърли протокола като фалшифициран, той е обяснил, че Курц не е бил цитиран правилно. Според него канцлерът разбирал страха на хората от заразата, но не и от недостига на хранителни стоки.

В опит да спрат разрастващия се скандал Зелените - коалиционният партньор в правителството, обявиха, че ще публикуват протокола от въпросното заседание без имената на говорещите.

Всички опозиционни партии остро разкритикуваха поведението на канцлера Курц. Крайнодясната Партия на свободата коментира, че „вменяването на вина и насаждането на страх са основни характеристики в поведението на Себастиан Курц по време на карантината“.

Economic.bg

✓ **Извънредното положение досега е оставило без работа 110 хил. българи**

Пикът беше потушен след старта на схемата „60/40“, но по нея досега са подкрепени под 800 фирми

От началото на извънредното положение, 13 март до вчера, 26 април, новорегистрираните безработни в България са 110 хил. души. Това се вижда от новата онлайн платформа за представяне на данни за ефекта от Covid-19, поддържана от Националния статистически институт (НСИ). Там са и числата за потвърдените случаи на заразени с Covid-19 в България, събирани от Националния оперативен щаб (НОЩ).

Пикът на безработицата е бил през седмицата до 12 април, когато в рамките на пет работни дни са подадени 31.5 хил. молби за помощ срещу безработица в цялата страна. На следващата седмица вече има спад до 17 хиляди, а след това – до 11.6 хиляди.

Припомняме, че от 16 април започнаха да постъпват пари по сметките на фирмите, кандидатствали по схемата „60/40“. По данни на НОИ досега по мярката са преведени пари на по-малко от 800 фирми, а всяка от тях е получила средно около 280 лв. за всеки от своите работници, които са пуснати в отпуск.

Много експерти критикуват правителството заради забавянето на действието на мярката – тя реално заработи повече от месец след въвеждането на извънредното положение. А докато заработи трябваше няколко пъти да се променя Законът за извънредното положение и Постановление 55, а тези промени ставаха едва след натиск и заплахи от страна на бизнеса, който заяви категорично, че тя е неработеща.

От данните на НСИ се вижда, че най-много освободени има в София, следвана от другите големи градове – Пловдив, Варна, Бургас и Благоевград.

✓ **Държавата не успя да пласира облигации за 200 млн. лева**

Финансовото министерство отхвърли всички 9 поръчки

Поредният опит на правителството да поеме нов дълг за 200 млн. лв. под формата на петгодишни ДЦК завърши с неуспех. Министерство на финансите отхвърли всички постъпили поръчки, съобщава Българската народна банка, която организира аукциона.

Правителството обяви, че ще опита да пласира съкровищни облигации на вътрешния пазар на 16 април. Това щеше да е седмата емисия за тази година.

Припомняме, че Министерството на финансите предложи за продажба съкровищни облигации в размер на 200 млн. лв. и лихвен процент 0.01% годишно.

До участие в аукциона бяха допуснати поръчки със съвкупна номинална стойност 263 300 000 лв. Не бяха подадени несъстезателни поръчки от първичните дилъри. Постигнатият коефициент на покритие е 1.32. Средната цена на допуснатите до участие в аукциона поръчки е 97.45 лв. на 100 лв. номинал, на която съответства среднопрегледена годишна доходност в размер на 0.56%.

Министерството на финансите ще предлага за продажба допълнителни количества от емисията на аукционен принцип, се казва още в съобщението на БНБ.

✓ Започва прием на заявления за биологично земеделие

Към бюджета на мярката са прехвърлени 40 млн. евро

От вчера стартира приемът на заявления по мярка 11 „Биологично земеделие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г. за кампания 2020 г. Към бюджета на мярката са прехвърлени 40 млн. евро, съобщават от Министерството на земеделието, храните и горите.

Подаването на заявления за подпомагане по мярката ще се осъществява при нови условия за допълнителните възможности за биопроизводителите. През 2020 г. няма да се подпомагат площи/животни/пчелни семейства, които са в период на преход към биологично производство. С оглед спазването на заложените цели в Националния план за развитие на биологичното земеделие в България, финансовият ресурс ще бъде насочен само към сертифицирани биологични производители.

Могат да кандидатстват биопроизводители, които до момента не са участвали по мярката, като поемат нов ангажимент. Новозаявените площи/животни/пчелни семейства е необходимо да са с биологичен статус към 31.12.2019 г. и да не са участвали в ангажимент по мярка 11 „Биологично земеделие“.

Могат да кандидатстват земеделски стопани, които са приключили 5 -годишните си ангажименти по мярката. Те могат да продължат изпълнението на многогодишния си ангажимент с първоначално одобрените площи/животни/пчелни семейства и/или добавят нови биологично сертифицирани такива, без да поемат нов петгодишен ангажимент. Няма ограничение за увеличаване на площи/животни/пчелни семейства, като същите следва да са с биологичен статус към 31.12.2019 г., както и да не са участвали в ангажимент по мярка 11 „Биологично земеделие“.

Могат да кандидатстват земеделски стопани, за които кампания 2020 г. е пета година от поетия многогодишен ангажимент. Те имат възможност да разширят ангажиментите си с биологично сертифицирани площи, като увеличат общата одобрена площ с до 20% от първоначалния размер, но с не повече от 10 ха, без да поемат нов петгодишен ангажимент за тях. Тези нови площи следва да са с биологичен статус към 31.12.2019 г., както и да не са участвали в ангажимент по мярка 11 „Биологично земеделие“. Няма ограничение в увеличаването на броя на животните и пчелните семейства, като същите следва да са с биологичен статус към 31.12.2019 г., както и да не са участвали в ангажимент по мярка 11 „Биологично земеделие“.

Кандидатите, които поемат нов ангажимент /ЗС по т.1./ и тези, които през 2020 г. удължават ангажимента си /ЗС по т.2/, могат да участват с постоянно затревени площи (ПЗП) при спазена гъстота от 1ЖЕ/2ха за всички заявени ПЗП, като животните следва да бъдат с биологичен статус към 31.12.2019 г.

С цел да се гарантира правилно разходване на средствата, прехвърлени към бюджета на мярка 11 „Биологично земеделие“ за новите /ЗС по т.1./ и удължените ангажименти /ЗС по т.2./ по мярката се въвеждат три нива на подпомагане за площите, заявени със земеделски култури от групите на полските и фуражни култури, както и за ароматните и медицински растения:

- до 50 ха подпомагането за хектар ще е 100% от ставката по Наредба 4 от 2015 г.;
- от 50 до 65 ха – 50% от ставката за подпомагане на хектар по Наредбата;
- и за всеки следващ над 65 ха - 10% от ставката за подпомагане на хектар по Наредбата.

Земеделските стопани по т.1. и т.2., заявили зеленчукови култури, ПЗП, трайни насаждения и маслодайна роза, животни и пчелни семейства, получават за тях досегашното плащане по стария ред.

За кандидатите, за които кампания 2020 г. е пета година от поетия многогодишен ангажимент, включително и при разширение на заявените площи/животни/пчелни семейства /ЗС по т.3./, се прилага пълният размер на подпомагането.

Срокът за подаване на заявления е в рамките на Кампанията по директни плащания 2020 г.

Investor.bg

✓ Паричното предлагане през март се увеличи с 8,1% за една година

Жилищните кредити нарастват на годишна база с 14,8%, а потребителските заеми с 10,4%, отчитат в БНБ

Паричното предлагане в България през март расте с 8,1% при 7,8% годишното нарастване през февруари, се вижда от данните от паричната статистика на Българската народна банка (БНБ).

За сравнение годишното нарастване през януари беше 8,3%, през декември 2019 г. - 9,9%, през ноември – 9,3%, а през октомври – 8,5%, отчитат в централната банка.

За един месец „широките пари“ (паричния агрегат М3) през март са 102,733 млрд. лв. при 102,029 млрд. лв. към февруари 2020 г.

Най-бързоликвидният им компонент – т. нар. „тесни пари“ (М1), който включва парите извън банките и безсрочните депозити на фирми и разплащателни влогове на домакинствата, през март се увеличава с 33,3% на годишна база (33% годишен ръст през февруари).

Според прогнозните данни на Министерство на финансите брутният вътрешен продукт за тази година трябва да достигне 126,7 млрд. лева.

В края на март 2020 г. депозитите на неправителствения сектор са 85,251 млрд. лв. с годишно увеличение със 7,8% (7,7% годишно повишение през февруари).

Спестяванията на бизнеса в края на март 2020 година са 25,814 млрд. лв. На годишна база те се увеличават с 10,5% (10,4% годишно повишение през февруари).

Депозитите на финансовите предприятия намаляват с 1,4% в сравнение с година по-рано (14,5% годишно понижение през февруари 2020 г.) и към 31 март достигат 3,317 млрд. лв.

Спестяванията на домакинствата и фирмите, които ги обслужват, са 56,121 млрд. лв. в края на март, като за една година се увеличават със 7,2% (7,9% годишен ръст през февруари 2020 година).

В централната банка изчисляват, че кредитите от други парично-финансови институции (Други ПФИ) са 518,6 млн. лв. (в т. ч. 85,8 млн. лв. през март 2020 година), а обратно изкупените заеми – 15,7 млн. лв. (през миналия месец няма обратно изкупени кредити).

Заемите на бизнеса нарастват с 5,2% на годишна база през март (5,4% годишно повишение през февруари) и в края на месеца достигат 34,824 млрд. лв.

Кредитите за домакинствата са 24,360 млрд. лв. към 31 март 2020 година. За една година те се растат с 9,9% (10,5% годишно повишение през февруари 2020 година).

В края на март жилищните кредити са 11,053 млрд. лв. и нарастват на годишна база с 14,8% (15,1% годишно увеличение през февруари). Потребителските заеми възлизат на 11,540 млрд. лв. и се увеличават с 10,4% спрямо март 2019 г. (11,5% годишно повишение през февруари).

На годишна база другите кредити намаляват с 33,5% (34,8% годишно понижение през февруари), като достигат 502,2 млн. лева.

Заемите, предоставени на финансови предприятия, са 4,180 млрд. лв. в края на март 2020 година. В сравнение с март 2019 г. те се увеличават с 50,5% (43,4% годишно повишение през февруари).

Нетните чуждестранни активи са 59,155 млрд. лв. в края на миналия месец при 58,907 млрд. лв. в края на февруари, като нарастват с 2,9% в сравнение с март 2019 г. (2,8% годишно повишение през февруари 2020 година).

През март чуждестранните активи се увеличават с 2% (2,4% годишен ръст през февруари 2020 г.), като достигат 68,557 млрд. лева.

Чуждестранните пасиви са 9,402 млрд. лв. и на годишна база намаляват с 3,8% (0,1% годишно повишение през февруари 2020 година).

✓ България още не е подала заявление за ERM II

Емисията на ПИБ трябва да приключи, капиталът на банката да бъде реално попълнен и ЕЦБ да одобри изпълнението на плана

България все още не е подала заявление за членство в ERM II, научи Investor.bg от няколко независими източника. Това едва ли ще може да се случи до края на април, както прогнозираха премиерът Бойко Борисов (преди седмица) и министърът на финансите Владислав Горанов (по-рано).

На наш въпрос какви документи са получили от българска страна до петък, от ЕЦБ отказаха коментар. От централата във Франкфурт не пожелаха да кажат също дали разполагат вече с плана за попълване на капитала на Първа инвестиционна банка и ако да, в какъв срок ще се произнесат по него.

От изказванията на премиера и финансовия министър през април стана ясно, че капиталовият недостиг в ПИБ е последната пречка за българската кандидатура за ERM II. Другата банка с констатиран недостиг при стрес-теста, Инвестбанк, вече успя да попълни капитала си.

От изказванията се подразбира също, че са били разрешени и проблемите в небанковия финансов сектор, в управлението на държавните дружества и по останалите точки, по които правителството се бе ангажирало да работи.

Именно проспекът за емисията акции на ПИБ всъщност е бил изпратен до ЕЦБ миналата седмица, научи Investor.bg от неофициални източници. Но преди страната да може да подаде заявление за членство във валутния механизъм ERM II, емисията трябва да приключи, капиталът на банката да бъде реално попълнен и ЕЦБ да одобри изпълнението на плана. Възможно е да се наложи и допълнително одобрение според това кой ще купи емитираните акции. Ако купувач е държавната банка ББР, както упорито се говори, ще трябва и становище дали не се нарушават правилата на ЕС за държавна помощ.

На 23 април Комисията за финансов надзор одобри проспекта за първичното публично предлагане на ПИБ, при емитиране на 40 милиона обикновени акции с номинал 1 лев и емисионна цена 5 лева. Това е под предлаганата от банката цена (8 лева), но е доста над пазарната цена за акциите ѝ, която дори след очакваното повишение покрай последните новини си остава под 2.80 лева. Заради високата цена и сложната ситуация в банковия сектор покрай коронавирусната криза, немалко експерти изразиха съмнения, че за акциите ще се намерят кандидати.

При такъв сценарий ББР би могла да се намеси, за да разчисти пътя на кандидатура за ERM II. Министър Горанов увери, че за такава цел няма да се използват 700-те милиона лева от последното увеличение на капитала на ББР. Обратното действително би предизвикало много спорове - с парите, с които би трябвало да се подпомагат най-засегнатите от кризата предприятия, да се попълва капиталът на една частна кредитна институция.

Не е ясно обаче дали това се отнася и за останалия капитал на държавната банка.

В края на седмицата министър-председателят загатна, че очаква страната ни да се присъедини към механизма през юли, заедно с Хърватия. В началото на месеца на запитване на Investor.bg от Българската народна банка посочиха, че „към момента протича техническо коригиране на вътрешни срокове в работния процес, но няма официално решение, свързано с промяна във времевия хоризонт“.

✓ КЕВР: Необосновани разходи на топлофикациите не могат да влияят на цената на парното

Топлофикациите са поискали по-скъпа топлинната енергия заради закупуването на въглеродни квоти, по-високи заплати в сектора и увеличените разходи за ремонти

Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) няма да уважи неправомерни и необосновани разходи на топлофикационните дружества и няма да допусне поскъпване на топлинната енергия през новия отоплителен сезон, се посочва в писмо отговор на председателя на регулатора Иван Иванов до омбудсмана на България Диана Ковачева относно заявените от топлофикационните дружества по-високи цени за топлинна енергия от 1.07.2020 г.

„При утвърждаването на цените в сектор „Топлоенергетика“ от 01.07.2020 г. КЕВР няма да допусне цените на топлинната енергия да бъдат увеличени необосновано и неприемливо за клиентите. При осъществяването на своите правомощия по ценово регулиране Комисията стриктно спазва Закона за енергетиката, подзаконовите нормативни актове и принципите за осигуряване на баланс между интересите на енергийните предприятия и клиентите“, посочват от енергийния регулатор в своя отговор.

Съгласно постановленията дружествата са задължени да подадат своите заявления до 3 месеца преди изтичането на стария ценови период, т.е. не по-късно от 31 март 2020 г., посочва в писмото Иванов.

По неговите думи в заявленията си за утвърждаване на цени за периода от 1 юли тази година до 30 юни 2021 г. топлофикационните дружества, които използват за изгаряне основно природен газ, са използвали действащата към момента на подаване на заявленията по-висока цена на природния газ, а не утвърдената на 1 април от КЕВР с 42,78% по-ниска цена.

„Това обстоятелство обективно не е имало как да бъде отчетено от топлофикационните дружества, посочени във Вашето писмо“, пояснява председателят на енергийния регулатор.

В отговора до омбудсмана се уточнява, че освен прогнозните променливи разходи за основно гориво (природен газ или въглища), които имат най-съществен относителен дял - от 60% до 70% от общите разходи в цените на топлинната и електрическата енергия, в заявленията на дружествата са отчетени и разходи за закупуване на квоти на въглеродни емисии.

Според Иванов от 2020 г. на дружествата вече не са разпределят безплатни количества квоти и тези значителни разходи са изцяло за тяхна сметка, като също са включени в прогнозните ценообразуващи елементи.

Други причини, поради които топлофикациите са предложили по-високи цени за предстоящия регулаторен период 01.07.2020 г. - 30.06.2021 г., са прогнозираните по-високи условно-постоянни разходи: разходи за ремонти, за заплати и възнаграждения, в т.ч. начисления, свързани с прилагане на действащото законодателство, осигурителни вноски, както и разходи, пряко свързани с регулираните дейности по Закона за енергетиката.

КЕВР потвърждава изразената на 16 април официална позиция на председателя си, че защитата на интересите на потребителите е основен приоритет на Комисията в сегашната ситуация на извънредно положение. Регулаторът няма да уважи неправомерни и икономически необосновани разходи на дружествата и няма да допусне увеличение на цените на топлинната енергия през новия отоплителен сезон 2020-2021 г., тъй като счита подобни искания на дружествата за напълно неоснователни.

„След същественото намаление от 1.04.2020 г на цената на природния газ, който влияе най-силно върху цените на топлинната енергия, през новия отоплителен сезон цената на парното отопление и топлата вода ще бъде по-ниска от цената през изминалия сезон. Регулаторът ще отчете и намалението на цените на природния газ и в предходния период от м. август 2019 г. до м. март 2020 г., което ще позволи на всички български потребители на топлинна енергия и природен газ да бъдат възстановени надвзетите суми в резултат на неоправдано високата цена на природния газ през този период“, посочва още Иван Иванов в своя отговор до омбудсмана.

✓ Русия спира износа на пшеница, когато пазарите имат най-голяма нужда от нея

Това обаче може да увеличи търсенето на зърно от Европа и САЩ, посочват анализатори

За първи път от десетилетие светът рискува да му бъдат спрени доставките на руска пшеница - и то точно в момент, в който ключовите купувачи са се разбързали да внасят.

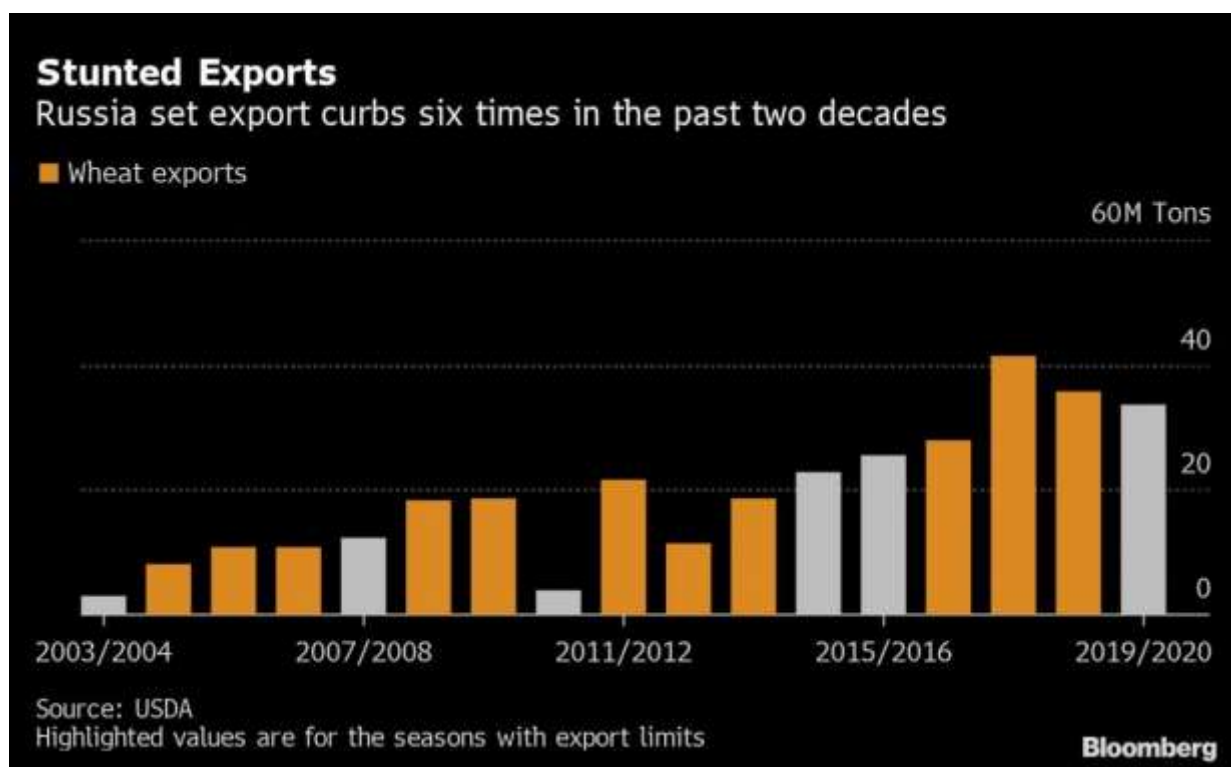
Водещият световен доставчик обяви през миналия месец, че ограничава продажбите си до юни, за да подсигури собственото си снабдяване на фона на разпалените продоволствени притеснения по света заради коронавируса. И макар ограниченията да се възприеха като достатъчно либерални, за да продължи нормалната за това време от годината търговия, то към момента вече е изразходвана цялата предвидена квота.

Това означава, че Русия ще прекрати доставките на зърно за целия свят – с изключение на четири бивши съветски страни, щом и последната пратка в рамките на квотата напусне страната. От министерството на земеделието в Москва не уточняват пред Bloomberg кога ще стане това.

И макар забраната да важи само до началото на събирането на новата реколта през юли, то редица други съседни на Русия държави също предприемат подобни ограничения, което допълнително увеличава тревогите за възможен недостиг и увеличение на цените. В същото време държави от Египет до Турция се запасяват, докато още могат, а руските доставчици се опитват да отговорят на търсенето.

За значителна активност в последно време предупреждава Андрей Сизов-младши, управляващ директор на консултантската компания SovEcon. „Купувачите искат да се запасят, тъй като осъзнават, че може да нямат шанса да го направят по-късно“, посочва той.

Прозорецът обаче се затваря бързо. Само за няколко седмици доставчиците са запълнили цялата квота в размер на 7 млн. тона, зададена за периода до юни. Освен силното търсене, евтината рубла също поддържа интереса към руското зърно. В същото време продажбите от правителствения резерв – друга мярка, която да гарантира местното снабдяване, помага за поддържането на местните цени и прави износа още по-конкурентен.

Една от причините ограничението да бъде достигнато толкова бързо е защото доставчиците побързаха да подготвят митническите си документи за бъдещи доставки от рано, смята Димитрий Рилко, генерален директор на Института за земеделски пазарни проучвания. Това означава, че около 3 млн. тона все пак предстои да бъдат изнесени през идните два месеца.

В миналото Русия е имала практики с намеса на пазарите на зърно чрез ограничения и такси, като за последно въведе забрана за износ през 2010 г. след продължителни жеги в страната, които унищожиха реколтата. Това предизвика рали при фючърсите на пшеница, а според някои анализатори това бе и индиректен фактор за началото на Арабската пролет.

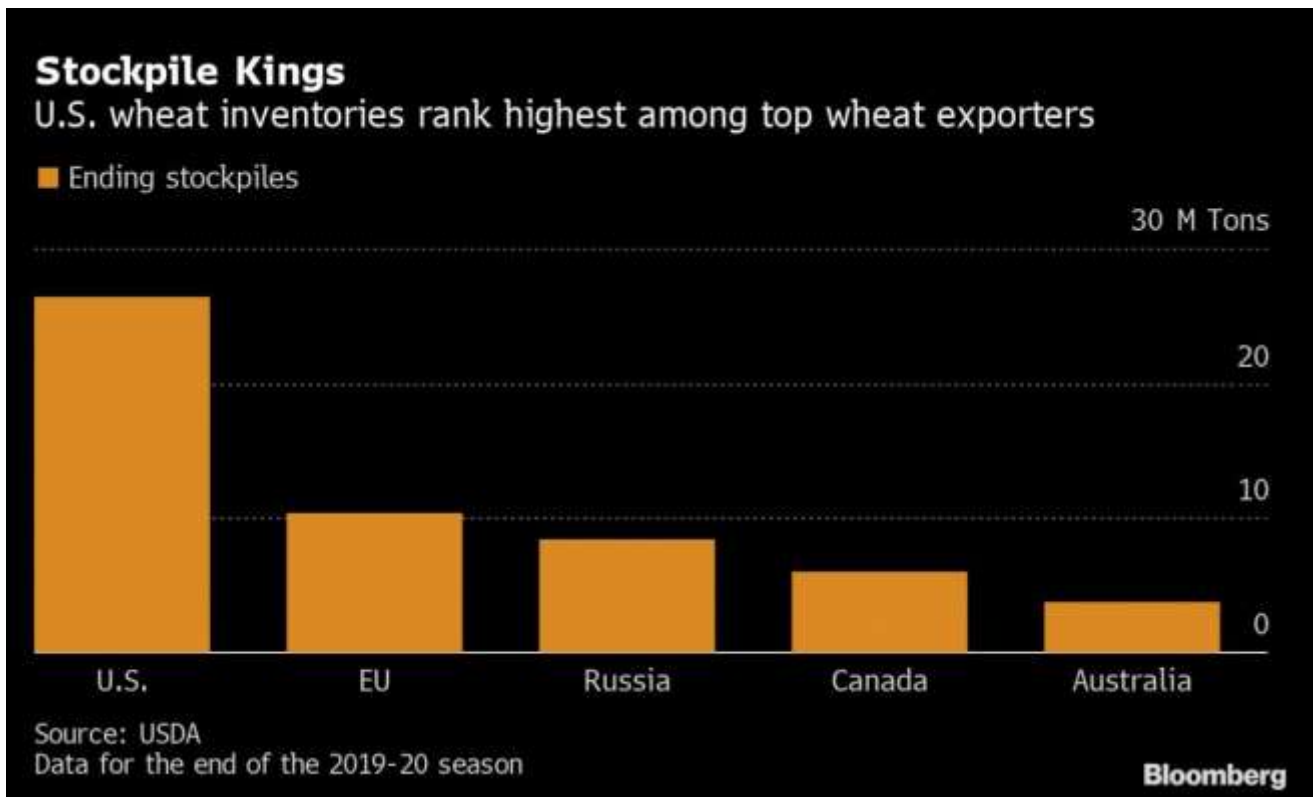
Но макар все още глобалните доставки да са предостатъчни, спомените за недостига на храна в миналото подновиха дебата за т. нар. продоволствен национализъм. Организации като ООН и ЕС посочват, че рискът от социално и политическо недоволство расте отново на фона на коронавирусната криза и призовават да не се прибегва до неоснователни мерки, които могат да застрашат продоволствената сигурност и да доведат до увеличение на цените.

В същото време ограничаването на руския износ може да се отрази благоприятно на конкурентните доставчици като ЕС и САЩ, смята Ейми Рейнолдс, старши икономист към Международния зърнен съвет в Лондон. Египет е една от страните, които може да купува повече от ЕС. Водещият купувач предприе необичайна стъпка да купува големи количества жито по време на събирането на своята реколта, за да гарантира необходимите си количества. Северноафриканската държава

разчита силно на черноморско зърно, но вече увеличи покупките си и от Франция през този сезон заради по-конкурентните цени.

Повишеното търсене източва европейските запаси и то във време, когато сушата застрашава реколтите на континента. Ако условията в черноморския район продължават да са неблагоприятни, това може да накара купувачите по света да се презапасяват дори още повече през идните седмици, посочват от SovEcon.

„Вероятността за този сценарий расте, като се има предвид времето сега“, казва още Сизов. „Сред водещите износители САЩ имат един от най-големите резерви и това може да помогне на продажбите им“, допълва той.

Въпреки всичко прогнозирането на търговските потоци остава трудно заради несигурността около това как здравната криза ще се разиграе. Също така сривът на енергийните цени ще се отрази върху икономиките на страни вносителки като Алжир и Нигерия, които разчитат на петрола за голяма част от приходите си.

„Профилът на търсенето е несигурен и още по-неясен заради събитията в сектора на суровия петрол, като някои от основните купувачи са потенциално засегнати от намаляващи приходи от петрол“, казва още Рейнолдс.

✓ **Защо хазните на Колумбия и Бразилия няма да останат празни заради пандемията?**

Във Венецуела и Еквадор здравните системи не успяха да се справят със заразените и настъпи санитарна криза, посочи д-р Анета де ла Мар Икономова

В някои страни от Латинска Америка, включително Колумбия и Бразилия, има социално неравенство, но въпреки това тези държави разполагат с много средства и хазните им няма да останат празни заради коронавирусната криза. Това прогнозира в ефира на [Bloomberg TV Bulgaria](#) д-р Анета де ла Мар Икономова, преподавател в Университет Екстернадо де Колумбия. Тя смята, че в тях има възможност да се направят промени, „не защото политически партии го искат, а защото ако няма такива действия, ще фалират компании и населението няма да може да се спаси“.

“Латинска Америка не беше подготвена за коронавирусната криза. Разпространението на заразата, което обхвана първо Китай, Европа и САЩ даде донякъде време на правителствата да започнат план за действие“, посочи Де ла Мар Икономова. Тя отбеляза, че сега държавите са въвели различни ограничения.

“63 хиляди души са заразени в Бразилия. По-рано президентът Жаир Болсонаро каза, че това (коронавирусът) не е сериозна заплаха и няма да въвежда карантина. Местните губернатори и кметове обаче го направиха“, обясни Де ла Мар Икономова.

Преподавателката в Университет Екстернадо де Колумбия съобщи, че в Колумбия има само 5 хиляди случаи на заразени и много сериозни мерки за ограничения, а почти същата е ситуацията и в Аржентина.

Експертът разказа, че карантината в Колумбия е въведена от 20-ти март, като няколко дни тя е била препоръчителна и след това е станала задължителна.

“Така 20-милионната Богота опуствя. Могат да работят само сектори като здравеопазването. Интересна мярка е, че има дни, в които жените могат да излязат да пазаруват - по един член на семейство, на следващ ден могат да го направят мъжете. 80% от населението на Колумбия спазва тези ограничения“, разкри д-р Анета де ла Мар Икономова.

Тя отбеляза, че за Венецуела данни за заболели и жертви на коронавируса не могат да бъдат дадени с яснота заради лошото здравеопазване.

“В Еквадор се разрази истинска трагедия, защото системите в страната не успяха да се справят със заразените и смъртните случаи, вследствие на което настъпи истинска санитарна криза”, посочи още Де ла Мар Икономова.

По думите ѝ сривът в цените на петрола е допълнително предизвикателство за някои страни производители в Латинска Америка, включително Мексико, Колумбия, Еквадор, Бразилия.

Тя добави, че тези държави са предвидили отпускането на средства за най-бедните, като според експерти помощи трябва да бъдат предвидени и за средната класа.

[В. Банкеръ](#)

✓ Бизнесът може да получи държавен кредит в размер до 5% от годишния оборот

Фирмите в Европейския съюз, засегнати от короната, може да получат достъп до правителствени заеми с максимален размер до 5% от оборота им за 2019 г., предвижда мярка на Европейската комисия, която предстои да бъде прецизирана. Няколко държави-членки вече са поискали подобни мерки, съобщава "Ройтерс", позовавайки се на свои източници.

Размерът на заема може да бъде също така и до 40% от годишните разходи за работни заплати. Такива заеми ще се считат за субсидирани и високорискови, затова се предвижда условията по получаването им да са доста стриктни.

ЕК предстои да прецени дали максималният размер на тези кредити да бъде обвързан с годишния оборот или с разходите за работни заплати. В момента се провеждат обсъждания между държавните членки и антимонополния регулатор на ЕС.

В последните седмици в ЕС бяха въведени редица облекчения в областта на държавната помощ. ЕК одобри трилиони евро държавна помощ под формата на кредитни гаранции, грантове, субсидирани лихви и краткосрочни заеми за експортно ориентирани компании, които страните от алианса предоставиха на бизнеса, засегнат от пандемията.

✓ Критикуват италианското правителство за частичното охлабване на ограниченията

Италианското правителство бе подложено днес на остри критики заради плановете му да облекчи частично ограничителните мерки срещу разпространението на коронавируса, предаде ДПА.

Агенцията отбеляза, че заради заразата Италия въведе най-строгите и най-продължителни ограничения в света. Снощи премиерът Джузепе Конте обяви разхлабване на режима от 4 май, но според мнозина изявлението му е било неясно и недостатъчно.

"Нашироко огласената "фаза 2" ще бъде в действителност "фаза1,5", заявява в имейл Волфанго Пиколи, съдиректор на изследователската фирма "Тенео интелидженце". По думите му в това "много предпазливо облекчаване" остават множество забрани и изисквания, които "силно ще затруднят всякакви бизнес дейности".

Римокатолическата църква се оплаква, че се запазва забраната за религиозни служби, а много родители са недоволни, че училищата ще останат затворени до септември. "Италианските епископи не могат да приемат ограничаването на свободата на религия", се казва в изявление на Италианската епископална конференция.

Няколко коментатори отбелязват, че Конте не е казал нищо за проследяване на контактните лица и за масово тестване с оглед откриване и изолиране на подозрителните случаи - ключови мерки според експертите по обществено здравеопазване.

От следващата седмица ще бъде разрешено да заработят производственият и строителният бранш, докато магазините и музеите ще отворят врати на 18 май, а баровете, ресторантите и фризьорските салони - на 1 юни. Някои заводи, например на "Фиат Крайслер", вече произвеждат със специално разрешение.

"Всеки допълнителен ден на затваряне нанася големи щети и подлага на риск бизнеси и работни места", каза Карло Сангали, ръководител на организацията "Конфкомерчо", която отстоява интересите на търговците на дребно. Той поиска спешна среща с премиера, за да се обсъди по-ранно отваряне на магазините и отпускането на повече публични субсидии за сектора търговия на дребно.

Конте съобщи за предстоящо леко разхлабване на правилото "стойте вкъщи". От 4 май италианците ще могат да спортуват на открито при облекчен режим и да гостуват на роднини, но като носят маски. Носенето на маски ще бъде задължително на обществени места, вкл. в автобуси и трамваи.

Италия е в режим на пълна блокада от 10 март; в страната са регистрирани 26 600 смъртни случая от Covid-19 и близо 200 хиляди заразени. Миналата седмица правителството обяви, че заради коронавирусната криза очаква свиване с рекордните 8 на сто на националния БВП за тази година.

[БНТ](#)

✓ 20% от възстановителните планове за Европа да отидат за туризма

20% от възстановителните планове за излизане от кризата ще бъдат насочени към сектор "Туризмъ". Това са решили министрите на туризма на страните членки на свое заседание, съобщи министърът на туризма Николина Ангелкова.

Николина Ангелкова, министър на туризма: На първо място, предложихме да се създаде т.нар. Компенсационен фонд при пътуванията, който да може да подпомогне осигуряването на ликвидност на туроператорите, от една страна, и от друга страна, да гарантира защитата на потребителите. Изключително важно е създаването на един такъв инструмент, за да може да се избегне този затворен кръг за невъзможност да се възстановяват средства между доставчиците на услугата и към потребителите.

Министърът на туризма Николина Ангелкова дава брифинг във връзка с проведената видеоконференция на високо ниво с министрите на туризма от държавите членки на ЕС на тема „Въздействията на разпространението на COVID-19 върху туризма“.

Ангелкова подчерта, че в момента е важно местните власти и бизнесът да обединят усилията си с оглед максимално бързо възстановяване след кризата.

Николина Ангелкова, министър на туризма: Предложих и колегите от другите страни ме подкрепиха, да се създаде т.нар. Европейски компенсационен фонд при пътуванията, който да може да подпомогне ликвидност на туроператорите и да гарантира защитата на потребителите. Така ще избегнем този затворен кръг за невъзможност да се възстановяват средства, което би довело до масови фалити.

На видеоконференцията е огласено и създаването на Възстановителен план след започване на бавното възстановяване след излизането от кризата с вируса. Всеки един от нас – министрите на туризма, настоя туризмът да има своето видимо и ключово място, като се обединихме около цифрата – 20% от европейските средства да бъдат целево насочени към туризма, каза Ангелкова.

Предложили са да се създадат единни правила за поетапното отваряне на границите на ЕС, - между държавите-членки, и свързани с пътуването вътре в ЕС. Както и да има единен протокол и правила, свързани със спазването на единни здравни стандарти за местата за хранене и правилата, които туристите трябва да спазват.

Николина Ангелкова, министър на туризма: Много е важно с ясни и позитивни послания и правила да се възвърне доверието на хората към пътуванията, допълни министърът. Всеки, който иска да пътува, ще гледа първо безопасните и здравословни условия, която предлага дестинацията.

Предложих и да има обща Европейска туристическа стратегия за възстановяване на позициите на Европа като туристическа дестинация.

Нека всеки да избере България за своята късна почивка това лято, и да покажем какви са прекрасните места в нашата страна, призова Ангелкова.

Министър на туризма съобщи, че се планира от 15 юни да започне подготовката за летния сезон и той да започне от 1 юли.

✓ Говорителят на НАП: Няма да има принудително изпълнение през извънредното положение

Три дни остават до крайния срок за подаване на данъчни декларации в тазгодишната кампания на НАП. Тя приключва точно на 30 април, но ще бъде ли удължена и какво е различното в правилата - на зрителски въпроси в ефира на "Питай БНТ" отговаря говорителят на НАП Росен Бъчваров.

В последните три дни обслужваме два пъти по-малко хора, отколкото миналата година. Над 80% от данъчните декларации са подадени от вкъщи, обясни Бъчваров.

Няма необходимост човек да ходи в НАП, тъй като това може да стане изцяло по електронен път чрез ПИК, категоричен е говорителят на НАП.

Ако данъчната декларация не бъде подадена в необходимия срок или няма възможност за навременно покриване на сумата в нея, то започват да текат лихви. Никой обаче няма да ви продаде имота за неплащане на 100 лв данък върху имот, например, обясни Бъчваров.

Във времето на извънредното положение, принудително изпълнение няма да има, допълни той.

Вижте целия разговор във [видеото](#).

✓ Отбелязваме Световния ден за безопасност на труда

Днес отбелязваме Световния ден за безопасност на труда.

Тази година 28 април е посветен на всички отговорни и смели работници, които се трудят в условията на глобална пандемия с COVID-19.

Международната организация на труда призова правителства, работодатели и служители за максимални усилия за безопасното връщане на работа след края на ограниченията.

Безопасността и здравето на работното място са от решаващо значение за ограничаване на разпространението на COVID-19 и недопускането на нова вълна на зараза, посочва още организацията.

✓ ООН: Светът ще загуби 195 милиона работни места

ООН прогнозира намаляване на 195 милиона работни места заради последиците от пандемията. Организацията отбеляза, че кризата "ще издигне безработицата до исторически нива".

Кризата, причинена от COVID-19, влошава световната икономика и повишава безработицата до исторически нива, се казва в проучването. Тази криза може да доведе до съкращаване на най-малко 195 милиона работници на пълен работен ден през второто тримесечие на 2020 г.

ООН изброи най-засегнатите от кризата браншове: това са работещите в малки и средни предприятия, селскостопанските работници, самонаетите хора и трудовите мигранти. Според организацията кризата ще засегне в различна степен мъжете и жените.

Поради съществуващите неравенства между половете жените са по-склонни да срещат трудности при намирането на нова работа или да се възползват от предприемаческите възможности по време на икономическото възстановяване.

Икономическото възстановяване трябва да бъде свързано със защитата на работните места и работниците, с осигуряването на прилична заетост, защитата на производствените активи по време на кризата, допълват още от организацията.

✓ Суап линията на ЕЦБ е застраховка за трудни времена на България

Бойчо Попов, главен редактор на Investor.bg, В развитие, 27.04.2020

Суап линията в размер на 2 млрд. евро от Европейската централна банка, която България си осигури през миналата седмица, е застраховка за трудни времена. Суапът още не е извършен, а само договорен. Това каза в своя седмичен обзор Бойчо Попов, главен редактор на Investor.bg, в предаването "В развитие" с водещ Делян Петришки.

"Междувременно Комисията за финансов надзор одобри проспекта за увеличение на капитала на Първа инвестиционна банка с 200 млн. лв. за рекордно краткия в практиката си срок от 8 календарни дни, от които половината бяха празнични", припомни Попов. Той отбеляза, че във внесения на 15-ти април от банката проспект е имало и редакции на ключови параметри.

Докато преди две седмици от банката обявиха план да издадат 25 млн. нови книжа, които да бъдат предложени на акционерите срещу 8 лв. всяка - почти четири пъти над текущата пазарна цена на акциите на ПИБ на Българска фондова борса, според одобрения проспект на 22-ри април с ново решение на мениджмънта на банката това се променя и ще се издадат 40 млн. нови акции при цена 5 лв.

Според Попов бързото решение на регулатора е пряко свързано със стремежа на България да се присъедини към валутния механизъм ERM II и банковия съюз.

"Капитализирането на ПИБ е последният неизпълнен ангажимент на страната, като констатираният капиталов недостиг от ЕЦБ 263 млн. евро е покрит на около 70% по оценки на БНБ и финансовото министерство, които се приемат и от ЕЦБ", добави той.

Бойчо Попов каза още, че Международната рейтингова агенция Fitch Ratings е потвърдила 'BBB' рейтинга на България и е ревизирала перспективата пред дългосрочния кредитен рейтинг в чуждестранна и местна валута от „положителна“ на „стабилна“.

✓ Много компании няма да отворят отново след отмяната на мерките срещу Covid-19

Малките бизнеси ще трябва да се изправят пред новата реалност, която е голямо предизвикателство за повечето от тях

Когато икономиките започнат да възстановяват дейност отново след отмяната на мерките срещу коронавирусната пандемия, много бизнеси ще останат затворени, защото ще изпитват трудности да се приспособят към новата реалност.

Това е опасението на глобална група за възстановяване, която помага на бизнесите да се справят след подобни кризи като тази около коронавируса, пише BBC.

Собствениците на малки компании са по-уязвими и вероятно ще трябва отново да се превърнат в предприемачи, за да оцелеят.

"Рестартирането на компаниите е много по-трудно, отколкото затварянето им", твърди Международният институт за възстановяване при бедствия (DRI).

"Когато икономиката отвори отново, тя няма да се върне изведнъж към това, което някога е била", заяви ръководителят на неправителствената организация. "Нашите навици вероятно ще се променят заедно с обема на портфейлите ни", добавя той.

Мерките на правителствата срещу коронавирусната пандемия преместиха онлайн активности като пазаруването, гледането на филми, конферентни разговори, обучения и пр. Може да се окаже, че това не са краткосрочни тенденции и компаниите ще трябва да се адаптират отново, тъй като навиците на пазаруване на потребителите вече са променени.

Големите компании имат стабилни планове за действие в извънредни ситуации и силни програми за управление на риска, но по-малките дружества обикновено не предприемат подобни мерки.

"Тези бизнеси ще продължат да се борят и много от тях никога няма да отворят отново. Това, което видяхме след кризите в цялата общност в миналото, е, че всеки, който е собственик на малък бизнес, сега е предприемач отново и трябва да подходи към проблема от тази перспектива", обясняват от DRI.

Новото нормално

Според експерти много компании трябва да планират мерки като намалено работно време и предоставянето на възможност на служителите да работят на повече смени.

Търговците на дребно трябва да се подготвят за повече дистанция между клиентите си, индивидуално опаковане на храна, както и да избягват предлагането на мостри на продукти. Те може би ще имат необходимост от конкретни политики, за да гарантират сигурност на клиентите и служителите си, включително стриктно допълнително почистване на обектите, предоставянето на предпазни облекла и маски за работещите в тях, редовно измерване на температурите им.

"Някои неща могат да се променят завинаги. Конференциите и големите събития вероятно ще бъдат отменени или рядко посещавани за дълго време. Това може да е двигателят за споделените работни пространства", смятат още от DRI.

Ако училищата останат затворени или преминават към редовни дни на обучение от вкъщи, работодателите също ще трябва да са по-разбиращи и гъвкави към работещите родители.

✓ Германия чака спад на икономиката с над 6% през тази година

Почти всяка трета компания в страната настоява за финансова подкрепа от държавата

Германия очаква влиянието от кризата с коронавируса да доведе до най-големия икономически спад на страната от края на Втората световна война насам, съобщава Bloomberg, като се позовава на добре запознат източник.

Брутният вътрешен продукт на най-голямата икономика в Европа ще се свие с 6.3% през тази година, твърди източникът на Bloomberg. Той е пожелал да запази анонимност, тъй като официалната прогноза на правителството за икономиката ще бъде публикувана в сряда. Говорителят на Министерството на икономиката отказа коментар по темата.

Подобна прогноза означава по-голям икономически спад от този по време на финансовата криза преди десетилетие. През 2009 г. германската икономика се сви с 5.7%.

Икономиката на страната търпи тежки удари, тъй като правителството в Берлин въведе ограничителни мерки за овладяване на разпространението на коронавируса. Предприятията и училищата бяха затворени, а пътуванията бяха спрени. Ето защо почти всяка трета компания в страната настоява за финансова подкрепа от държавата.

Сега Германия полага усилия да разхлаби мерките, но действа изключително предпазливо заради опасенията от нов пик на заразата, който би влошил кризата.

„Отчитаме стабилен спад на броя на новите случаи с коронавирус, но облекчаването на мерките от последните няколко дни все още не е оказало влияние“, коментира германският министър на икономиката Петер Алтмайер. По отношение на разхлабването на мерките той препоръчва да се действа много внимателно, така че да не се дава заден ход впоследствие.

✓ **Франция регистрира рекорден ръст на безработицата през март**

Броят на регистрираните в бюрата по труда е три пъти по-голям от предишния рекорд по време на финансовата криза през 2009 г.

Броят на регистрираните в бюрата по труда във Франция през март се е увеличил с най-бързите си темпове, откакто се събират данни от преди близо четвърт век. Това показва, че стимулите на държавата в условията на коронавирусната криза няма да са достатъчни, за да се предотвратят тежките щети за пазара на труда, съобщава Bloomberg.

От Министерството на труда на Франция обясниха, че резкият скок от преди месец се дължи предимно на временно заети служители, които са се регистрирали като безработни и на тези, които искат помощи, тъй като не успяват да си намерят работа. Сезонните работници няма да могат да се възползват от мерките за подкрепа на засегнатите от коронавируса служители. От програмата на правителството, чиято стойност е 24 млрд. евро, ще могат да се възползват предимно хора на постоянни трудови договори.

Броят на хората от категорията „Търсещи си работа“, в която влизат лица, които не са работели изобщо поне от месец, е нараснал с 246 100. Това е ръст от 7.1% на месечна база и е най-големият, откакто се събират подобни данни от 1996 г. Освен това покачането е три пъти по-голямо от предишния рекорд по време на финансовата криза преди повече от 10 години. През март 2009 г. регистрираните в бюрата по труда са се увеличили със 77 300.

[Сега](#)

✓ **Президентът поиска забрана за финансова помощ за офшорни фирми**

Румен Радев иска публичен регистър с харчовете за борба с COVID-19

Президентът Румен Радев настоява да се забрани държавната финансова помощ за офшорни фирми и за такива, които имат дъщерни дружества, регистрирани в офшорни зони. "Подобни ограничения вече има в някои държави от ЕС, а в други въвеждането им е на дневен ред", отбеляза президентът във фейсбук профила си.

Той е категоричен, че месец и половина след въвеждане на извънредното положение, българското правителство все още не предлага ясна и убедителна програма за навременна, достъпна и безвъзмездна помощ за граждани и бизнес. "В същото време, за преодоляване на кризата се заделят все повече публични средства, предстои тегленето на колосален заем. С въвеждането на извънредното положение, изпълнителната власт получи изключителни правомощия да се разпорежда безконтролно с този ресурс. Не трябва да забравяме обаче, че тези средства трябва да се заработват и изплащат от българските граждани и бизнес", заявява държавният глава.

Според него е крайно време да се преразгледат дългосрочните проекти с осигурен финансов ресурс за години напред и да се заделят необходимите финанси, така че да не спира работата по тях през настоящата година. "Останалият финансов ресурс да се насочи за преодоляване на социалната и икономическа криза. Какъв е смисълът милиарди да стоят замразени с хоризонт следващите 3-4 и повече години, а в това време да теглим нови заеми с лихва?", пита Румен Радев. Освен това той предлага "да се въведе публичен регистър за отчитане на харчените средства в борбата с коронавируса при регулярна актуализация на разходите, критериите за одобряване и източниците на финансиране".

✓ **Банките не бързат да отпускат безлихвени кредити**

Редица условия лишават голяма част от самоосигуряващите се и работниците в неплатен отпуск от подкрепата

Търговските банки не бързат да се включат в антикризисната програма за отпускане на безлихвени кредити, гарантирани от Българската банка за развитие с 200 млн. лв., отпуснати от държавата. Преди две седмици ББР отправи покана към трезорите да заявят участие в мярката, но до момента само четири са сключили договори. Това са Общинска банка, Инвестбанк, Интернешънъл Асет Банк и Първа инвестиционна банка.

Реално една единствена банка от днес, 27 април, започва да изпълнява програмата – Общинска банка. Т.е. да приема молби за безлихвени заеми от граждани, излезли в неплатен отпуск вследствие на пандемията и обявяването на извънредното положение, както и от самоосигуряващи се лица, прекъснали дейност или с поне 20% спад на приходите през първото тримесечие.

Тези две групи може да получат до 4500 лв. заем, теглен наведнъж или на три транша от 1500 лв., с гратисен период на погасяване от 6 до 24 месеца. Такси и обезпечения не се дължат, както и не се дължат такси, ако безлихвеният заем бъде предсрочно погасен.

След сряда, 29 април, ще бъде възможно да се кандидатства по програмата и в Инвестбанк. От 4 май документи ще разглежда Интернетшънъл Асет Банк, а от 5 май - Първа инвестиционна банка. Засега няма информация кога останалите търговски банки ще сключат споразумения с ББР и реално ще започнат да отпускат безлихвени кредити. Преди седмица ББР съобщи, че 12 банки са проявили интерес.

Възможно е банките да не бързат с безлихвените кредити, защото **кандидатването е до 31 декември 2020 г.** За хората, останали без доходи още в началото на коронакризата, обаче всеки ден е от значение.

Вече има много забележки относно условията, които ББР поставя по тази програма, и които **значително ще пресият кандидатите за безлихвени кредити**. Така например голяма част от самоосигуряващите се нямат достъп до мярката. От нея ще могат да се възползват само самонаетите, които са регистрирани като упражняващи свободна професия и нямат никакви други доходи. Така се изключват едноличните търговци и земеделските производители.

Едно от недоволството на самонаетите е, че като критерий се поставя доказване на спад на приходите през първото тримесечие на 2020 г. спрямо първото тримесечие спрямо 2019 г. Пандемията ни застигна във втората половина на март, затова притесненията са, че ако първите два месеца на годината – януари и февруари, са били по-силни от миналогодишните, самонаетите няма да попаднат в групата за подпомагане. Финансовият министър Владислав Горанов тези дни даде заявка, че може да се помисли за корекция на отчетния период, но дали ще се случи, не е ясно.

Друго условие, което лишава част от свободните професии от безлихвен заем, е **декларирането, че лицата не се възползват и от друга мярка, осигурена от държавата** за физически лица след обявяване на извънредното положение. Това означава, че се изключват свободните артисти, които ще получат минимална заплата за три месеца, както и самотните родители в неплатен отпуск, получили социална помощ за гледане на децата си.

Лицата, които полагат труд само с граждански договор, ако не са осигурени на друго основание, също не попадат в обхвата на имащите право на безлихвен кредит.

Дори и за работещите на трудов договор в неплатен отпуск има условия-капани. Първо, те трябва да имат поне 6 месеца работа по трудовиправоотношения. Освен това трябва да са с **платени осигурителни вноски**. Възможно е да се окаже, че работодателят в последните месеци е начислявал, но не е внасял осигуровките в НАП. Не е ясно в този случай дали работещите губят правото да се включат в програмата.

Освен това работещите трябва да представят **декларация, че ще се върнат на същата работа след изтичане на неплатения отпуск**. Ако бъдат съкратени, не е ясно дали носят отговорност за това, че декларираното не се е изпълнило. Нещо повече, кандидатът за безлихвен кредит трябва да подаде и декларация, че фирмата или предприятието временно е спряло работа или е намалило дейност като последица от пандемията. Това е излишна бюрокрация, която единствено утежнява кандидатването.

И още нещо - в условията на програмата, поставени от ББР, не е изрично посочено, че кандидатите за безлихвени заеми не трябва да имат лоша кредитна история. Дали това е така, защото се подразбира, че няма как на нередовен кредитополучател да се даде нов заем? Или се оставя на търговските банки сами да преценяват да допуснат или не до безлихвено кредитиране кандидати, които фигурират с просрочия в Централния кредитен регистър.

ИЗИСКВАНИЯ

Относно лицата на трудов договор:

- Да са преустановили полагането на възмезден труд за работодателя си и да са в неплатен отпуск като следствие от пандемията;
- Да са страна по трудово правоотношение в последните 6 месеца преди излизането в неплатен отпуск;
- Да не получават възнаграждение по други трудови правоотношения;
- Да имат отработени поне пет работни дни в месец март, ако това е месецът, в който са пуснати в неплатен отпуск.

Относно самоосигуряващите се лица:

- Да са прекъснали дейността, която извършват като самоосигуряващи се лица и/или търпят поне 20% спад в доходите си за първото тримесечие на 2020 г., сравнено с доходите през първото тримесечие на 2019 г., като резултат от пандемията;
- Да не получават възнаграждение по други правоотношения.

И за двете категории:

- Кандидатите трябва да са с **платени осигурителни вноски** и да **могат да възобновят упражняването на своята дейност** (ще се върнат на същата работа) след прекратяване на неплатения отпуск.

КОМПЕНСАЦИИ

Вместо безлихвени кредити от КТ Подкрепа настояват работещите в неплатен отпуск от индустрията да получават компенсация. В писмо до министрите на финансите и социалната политика - Владислав Горанов и Деница Сачева, те предлагат тези компенсация да се изчисляват пропорционално на дните в неплатен отпуск на база минималната работна заплата. Синдикалистите предлагат от фонд "Безработица" на НОИ да се изплащат компенсация и на работещите на непълно работно време, които да допълват възнагражденията им в кризата.

Предложението е, ако заплата е до 800 лева, компенсацията да я покрива напълно, а ако е до 1 500 лева - да се допълват 80% от нея.

✓ Банките започват да вдигат лихвите по ипотечните кредити

Фирмените заеми също са поскъпнали, потребителските са без промяна

През април банките са започнали да вдигат лихвите по ипотечните кредити за нови клиенти. Заедно с това трезорите намаляват размера на максималното финансиране при закупуване на жилище и въвеждат ред други ограничения, които правят тегленето на жилищен или потребителски заем доста по-трудно. Причината за тези мерки, разбира се, е коронакризата, която започва да обхваща все повече сектори от икономиката.

"Увеличението на лихвите при новоотпуснатите ипотечи е с около 0.25-0.5 процентни пункта и това е нормална реакция на банковата система в ситуация на повишен риск", заяви пред БлумбергТВ Георги Заманов, член на Управителния съвет на Асоциацията на банките в България и главен изпълнителен директор на "Алианц Банк България". Лихвите по ипотечните кредити бяха стигнали до рекордно ниски нива от 2.6-2.7% до 3.1-3.2%. Затова увеличение от 0.5 процентни пункта никак не е малко.

Наред с това **банките са ограничили процента на финансиране на стойността на имота**. Тези, които доскоро са покривали до 80% от цената, вече осигуряват 75% от нея. Други, които са предлагали до 85% финансиране, го свиват на 80%. Вече е невъзможно да се получи заем за жилище на груб строеж, освен ако не е проект, финансиран от съответната банка.

Условията по ипотечните кредити започнаха да се затягат още в края на миналата година. Банките постепенно престанаха да финансират на 100 и дори 90% покупката на жилища, както и да дават на едно и също лице едновременно ипотечен и потребителски заем. Именно тази схема бе най-често използвана в последните години, за да може новите собственици да осигурят самоучастие при покупка на жилище с ипотека или да осигурят парите за довършителните работи по новото строителство.

Въпреки, че от началото на кризата с коронавируса интересът към кредитиране значително е спаднал, трезорите са изключително внимателни на кого отпускат средства. Така например **почти е преустановено финансирането за работещи в секторите, най-силно пострадали от коронакризата** - туризъм, култура, развлечения, транспорт, търговия (без магазините за хранителни стоки), спедиторска дейност, недвижими имоти. Изключения се правят само за конкретни фирми от тези сектори, с които банките имат добро партньорство.

Временно, докато трае извънредното положение, **банките са свалили офертите си за кредитиране на българи, работещи в чужбина**. Вече не признават доходи от наеми и дивиденди, както и нежилищни имоти за обезпечение.

Фирмените кредити също поскъпват. Там лихвите са се вдигнали с 0.5 процентни пункта, ако са били 2-2.5% сега са 2.5-3%, посочи Георги Заманов.

Засега **няма промени в лихвените нива на потребителските кредити**, но те са далеч по-високи от ипотечните. Някои банки обаче са намалили максималната сума, която доскоро са отпусkali на домакинствата.

При депозитите - няма промяна, лихвите при тях продължават да са на нива близки до нулата. "Българските банки "страдат" от свръхликвидност и това ще позволи да задържим лихвите по депозитите в следващите 6 до 12 месеца без съществено повишение", коментира Георги Заманов. Това е важно за лихвите по вече сключените кредити, защото те зависят от цената на привлечените депозити. След отмяната на индекса СОФИБОР повечето български банки въведоха за база собствени референтни лихви, които се определят лихвите по депозитите. Правилото, наложено от БНБ, е промяна в лихвата по заема да може да се предприеме, когато референтната лихва падне или нарасне с повече от 0.5 процентни пункта. Засега обаче тази част от лихвата остава непроменена, нарастването е само за рисковата добавка.

"Важно е да не допуснем грешките от 2008 г. - банките не трябва да спират кредитирането на добрите клиенти, защото това ще задълбочи кризата. Този, който иска да купи имот, да може да тегли ипотечен кредит, а фирмите да имат достъп до оборотни средства, за да плащат заплати, да задвижат производството, да направят доставка", каза още главният изпълнителен директор на Алианц Банк България.

✓ Пред офисите на НАП се извиха опашки

Ползвайте ПИК за подаване на данъчни декларации, съветват от приходната агенция

Дори в условията на извънредно положение пред някои офиси на НАП се извиха опашки. Причината - приближава крайният срок за подаване на декларациите за облагане на личните доходи - 30 април. Хора се трупат пред данъчните служби, независимо от статистиките на приходната агенция, че близо милион българи са си извадили ПИК - персонален код, и че електронните услуги са масово ползвани.

В последните дни в социалните мрежи се множат сигналите, че има опашки, а чакащите да бъдат допуснати в салоните на НАП не спазват правилото за поне 2 м отстояние помежду им. Авторите на сигналите призовават ръководствата на данъчните служби да осигурят необходимия контрол не само вътре в помещенията, но и пред офисите.

Над 80% от всички подадени до момента данъчни декларации са изпратени по електронен път, съобщи говорителят на НАП Росен Бъчваров пред БНТ. Хората могат да подават декларации и по пощата. "Остават още няколко работни дни. Въпреки епидемията и извънредното положение няма значително изоставане или драматичен спад в подаването на декларации, поясни Бъчваров.

Той отбеляза, че има голям интерес към персоналните кодове на НАП - дори от граждани, които нямат задължение да подават данъчна декларация. Около 900 хиляди българи в момента имат ПИК, показват данните на приходната агенция.

МОДЕРНИЗАЦИЯ

НАП инвестира в създаването на напълно нов портал, съобразен с най-често използваните електронни услуги. Очаква се той да заработи до края на тази година. Това съобщи говорителят на агенцията Росен Бъчваров. След въвеждането на портала в експлоатация подаването на данъчната декларация ще да е "по-интуитивен процес от сегашния", т.е. по-лесно и удобно, увери Бъчваров.

✓ Икономическите мерки на властта крият рискове

Финансовият министър за пореден път счупи тъпомера

В сегашната кризисна ситуация бизнесът у нас е изправен пред дилемата да се опре ли на държавна помощ или да търси изход на принципа на Остап Бендер, че спасението на давеците се е дело на самите давещи се. Всеки икономически субект сам трябва да прецени дали кандидатстването за държавна помощ е оправдано и изгодно. След поредното изявление на финансовия министър Владислав Горанов, с което той счупи за пореден път тъпомера, вероятно мнозинството предприемачи ще изберат втория вариант.

Пари по паважа

При една от многобройните си телевизионни изяви напоследък Владислав Горанов обяви това, което всички знаеха отдавна - че правителството няма намерение да хвърля от хеликоптери пари по площадите. Думите му дойдоха след многобройните обвинения, че в България се дават само кредити, а не се помага на нуждаещите се с безвъзмездни помощи, както става в много други държави.

В интерес на истината, хората едва ли си представят пачки по жълтите павета, но те не искат и да ги пращат за зелен хайвер. Много от тях не знаят дали в близките месеци и дори години ще си намерят работа. В съвременната информационна среда "маргиналите", както Горанов ги нарече, гледат каква подкрепа получават гражданите в други държави и затова искат адекватна реакция и у нас.

От въведеното извънредно положение досега властта постоянно е в телевизора, но с няколко изключения обявяваните мерки за борба с корона кризата са само в бъдеще време.

Неистини

Нещо повече, властниците леко послъгват, че държавата дава 4,5 млрд. лв. като помощ за хората и фирмите в кризата. Реално голяма част от тези милиарди са пари на банките, които трябва да бъдат отпуснати като кредити. Държавното участие в схемата е около 20 на сто чрез ББР. Става дума за 700 млн. лв., които ще бъдат използвани като гаранция пред търговските банки.

Оказва се обаче, че повечето граждани и предприемачи няма да могат да се възползват и от безлихвените кредити. ББР и банките поставят условия, които не е лесно да бъдат изпълнени. Самоосигуряващи се предупредиха, че трудно ще докажат намалени доходи през първото тримесечие спрямо същото от миналата година, защото кризата избухна след средата на март. Големите сривове в икономиката се очакват след април.

За предприятията, които имат задължения към бюджета и според правилата няма да могат да кандидатстват за заемите от ББР, Горанов е категоричен: няма да толерира некоректните платци към бюджета, защото това били пари на всички данъкоплатци.

Примери

В същото време финансовият министър нищо не казва за последните десет години, през които държавната ББР е раздавала парите на данъкоплатците за спорни евтини кредити на политици и крупни бизнесмени. Както се прави на разсеян и за двата милиарда лева за уж безплатното саниране. Освен всичко друго, санирането беше използвано многократно като предизборен коз от ГЕРБ.

Как Горанов допусна данъкоплатците да бъдат ощетени с милиони левове от занижени хазартни такси и завишени партийни субсидии? Защо милиардни бюджетни излишъци потънаха за дни към фирми, близки до властта, без обществени поръчки?

Финансовият министър твърди, че е отворена схема за малки и микропредприятия, които могли да получат безвъзмездно между 3000 и 10 000 лв. Тази никому неизвестна до момента финансова подкрепа се оказва, че е по програма "Конкурентоспособност" и тепърва е обявена за обществено обсъждане.

Инструменти

Правителството не използва достатъчно алтернативни инструменти като данъчни облекчения, данъчна ваканция. То нелогично дава приоритет на заемите и други форми на директно субсидиране, коментира Георги Вулджев от Експертния клуб за икономика и политика.

Иначе, официално кабинетът предвижда финансови инструменти в подкрепа на малкия и средния бизнес. Става дума за кредити, отпуснати от търговските банки на засегнатите от корона кризата фирми и граждани, които, макар нисколихвени и дори безлихвени, ще трябва да се връщат. Ролята на държавата е, че е осигурила гаранции чрез ББР и Европейския инвестиционен фонд, които да намалят лихвите и да дадат възможност за гратисни периоди на погасяване.

"Ресурсът, който ангажираме, е в порядъка на милиарди. Надявам се бързо те да стигнат до бенефициентите", казва финансовият министър, без да уточнява кога фирмите и гражданите ще имат реален достъп до това финансиране.

За хората в неплатен отпуск, както и за самоосигурените, се предвижда известната вече мярка за отпускане на безлихвени кредити от 1500 лв. месечно в продължение на три месеца. 12 търговски банки са изявили желание да се включат. Условието за хората, които искат да се възползват, е да са имали поне 5 работни дни през март. Предвижда се гратисен период за плащане на вноските, като всяка банка ще определя колко дълъг да е той.

Търговските банки ще предоставят и необезпечени оборотни кредити до 300 000 лв. за малки и средни предприятия, като гарант отново ще е ББР. Общата стойност на финансирането ще достигне 2 млрд. лв.

Условия

Условието е фирмите да докажат спад на оборотите през първото тримесечие на годината спрямо същото тримесечие на 2019 г., както и несъбрани вземания от клиенти след 1 март, прекратени доставки на суровини и др. Срокът за кандидатстване е до края на 2020 г. Предвижда се гратисен период от 24 месеца.

Три банки - ОББ, Уникредит Булбанк и Прокредит банк, ще отпускат заеми за фирми със средства от Европейския инвестиционен фонд. Максималният размер на тези кредити е 3,6 млн. лв. за рефинансиране на задължения, възникнали преди не повече от 60 дни. Бюджетът по тази мярка е 160 млн. лв.

Вече е достъпен финансов инструмент от Фонда на фондовете за микрокредити до 50 000 лв. при по-ниски лихви от пазарните. Обслужващата банка е ПИБ. Заемите ще бъдат с гратисен период до 24 месеца и срок за погасяване до 10 години.

Също чрез Фонда на фондовете около 400 фирми - стартиращи и иновативни предприятия, могат да се възползват от подкрепа чрез дялови инвестиции до средно 800 000 лв. Този инструмент е подходящ за фирми от иновациите и дигитализацията.

За общините и сектори като туризма и транспорта ще се задействат програмите за градско развитие, които се управляват от Фонда на фондовете.

Схеми

За компаниите, на които в момента не им тежат други заеми, схемата е ясна. Щом отговорят на определените условия, трябва да отидат в съответната банка и да кандидатстват за необезпечен кредит за оборотни средства, гарантиран от ББР. Такива компании обаче не са много. Какво става с повечето случаи, при които фирмите имат кредитни задължения, вече трудно обслужвани заради корона кризата. За тях банките предлагат отсрочване на плащанията - т.нар. мораториум. Но той е за срок от 6 месеца, след което кредитът, заедно с отсрочените суми, трябва да се погасява.

И какво прави фирмата, която след този период на мораториум не е успяла да възстанови приходите си до степен, позволяваща ѝ редовно да обслужва задълженията си? Единият от отговорите е, че такава компания може да поиска точно такъв необезпечен заем, гарантиран от ББР. Ако го получи, с него ще може да изплати напълно или частично старите си задължения, чието обслужване ще трябва да възстанови след приключване на срока на мораториума. При осъществяване на подобна схема фирмата ще получи опция за допълнително отсрочване на вноските по лихви и главници за три години.

Представяте ли си? Отлагането на задълженията за плащане към банката кредитор, който вие получавате по силата на сключен през май 2020 г. мораториум, приключва през ноември 2020-а. Но след това фирмата ви получава необезпечен заем, гарантиран от ББР, с който вие погасявате стария кредит. Подобен вариант е доста привлекателен, но е твърде хубав, за да е истина.

Проблемът, колкото и да е странно, идва от обстоятелството, че гарантираният от ББР заем трябва да е необезпечен. И това моментално ограничава апетита на банките да го приемат като рефинансиране на вече съществуващи кредити, твърдят експерти на Money.bg. А това на свой ред значително ще ограничи потенциала на тази предлагана от правителството през ББР мярка да даде стабилност на бизнеса в средносрочен план.

Втората група антикризисни мерки, обявени от финансовия министър Горанов, са свързани с Фонда на фондовете. Той работи с европейски пари и е под директния контрол на Министерството на финансите.

Лихви

По думите на министъра, един от инструментите на фонда е за отпускане на кредити с максимален размер до 3,6 млн. лв., с разрешение за рефинансиране на задължения, възникнали преди повече от 60 дни. Мярката се администрира отново през търговските банки и е за подпомагане на малки и средни предприятия. Става дума за гаранции с общ размер от 170 млн. лв., които фондът е готов да предостави по банкови кредити на фирми. Тези заеми, макар и да имат гратисен период, за момента са лихвени. Това ги прави трудноприложими за бизнес, който не знае дали ще възстанови приходите си през следващата година.

Всички мерки, които правителството предлага или се готви да предложи, са подчинени на идеята, че те ще съдействат най-вече за оцеляването на фирмите, а не за тяхното развитие след корона кризата.

✓ Дребният бизнес в Гърция се връща към работа

Фризьорските салони ще бъдат сред малките предприятия, които ще отворят отново през май и юни в Гърция с облекчаване на ограниченията от правителството, заяви правителственият говорител.

Премиерът Кириакос Мицотакис ще обяви плана във вторник, каза Стелиос Пекас пред репортери, като добави, че ограниченията ще бъдат премахнати постепенно, за да може да се оцени въздействието върху общественото здраве.

Малкият бизнес, като фризьорски салони, ще бъде първият отворен при строги условия на тълпа, докато по-големите предприятия, ресторанти и църкви ще отворят врати по-късно, каза той.

Гърция наложи национално блокиране на 23 март, като затвори училища, хотели, кафенета, музеи, археологически обекти и повечето магазини и ресторанти.

Наредбите са в сила до 4 май, а Пекас в понеделник поиска синдикатите да отложат маршовете в петък за Празника на труда по здравословни причини.

Супермаркетите, банките и ресторантите за доставка на храна са сред малкото бизнеси, които все още работят, а гърците трябва да информират властите, когато напускат домовете си поради необходимост или рискуват глоби.

Страната очаква националното производство да спадне с между пет и 10 процента заради коронавирусната криза.

Загубата на приходи от туризъм е основна част от това свиване, тъй като секторът представлява около една четвърт от икономиката.

Някои хотели могат да се отворят отново от края на юни, заяви Пекас в понеделник, в зависимост от наличието на транспорт.

Досега Гърция е регистрирала 135 смъртни случая, като 46 души са все още в интензивно лечение.

✓ ЕУ: 73% от глобалните мениджъри очакват COVID-19 да окаже сериозно влияние върху световната икономика

Глобалните бизнес лидери се съсредоточават върху управлението на непосредственото въздействие, което COVID-19 оказва върху веригите на доставките, приходите и рентабилността, като същевременно реорганизируют разпределението на капитала и правят планове за сливания и придобивания за след кризата, според 22-ото издание на глобалния Барометър на доверието в икономиката на ЕУ ([Global Capital Confidence Barometer](#)).

Почти три четвърти (73%) от участниците в Барометъра на доверието в икономиката, едно проучване с повече от 2900 участници - топ мениджъри от целия свят, очакват COVID-19 да окаже сериозно влияние върху световната икономика посредством прекъсване на веригата на доставките и спад в потреблението. В същото време ръководителите преосмислят своите бизнес модели в отговор на кризата. Все по-масовото спиране на дейността на бизнеса в много части на света разкри уязвимостта на веригите за доставки на много компании, като над половината (52%) предприемат стъпки за промяна на сегашната си организация, а 41% инвестират в ускоряване на автоматизацията.

Малко под половината от световните бизнес лидери (49%) отчитат същите или по-ниски маржове на печалба, в сравнение с преди две години още преди настоящата криза, а по-голямата част от компаниите (95%) се подготвят за по-голям натиск върху маржовете, заради забавянето на световната икономика.

„Цената на тази криза са хората. И не само по отношение на загубените животи, но също и по отношение на броя на домакинствата, изложени на риск. Тъй като бизнес лидерите вземат спешни мерки спрямо безпрецедентното въздействие на COVID-19 в световен мащаб, благосъстоянието на работната сила и запазването на работните места ще бъдат на най-важни“, казва Стив Крускос, вице-председател на глобалното звено на ЕУ „Услуги по сделки“.

По думите му няма книга, която да ни подготви за тази ситуация и глобалните лидери пренастройват и коригират отговора и реакциите си в реално време, тъй като събитията се развиват бързо.

Според него COVID-19 създаде нови уязвимости и непредвидени предизвикателства, като при повечето компании въздействието върху приходите и рентабилността във веригите на стойността все още не може да бъде изчислено с точност.

„Бизнесът в България не е по-различен от световния. Намалване на рентабилността, намалване на оперативните парични потоци – това се наблюдава в много от секторите и у нас. Осигуряване на ликвидност и парична разполагаемост е основната грижа на компаниите в този момент“, добавя Диана Николаева, съдружник и ръководител на отдел „Консултации по сделки“ в ЕУ.

Подготовка за след това

Според участниците в Барометъра на доверието в икономиката 72% от компаниите вече са преминали през инициативи за трансформация на дейността - резултат от целите за по-високи приходи и по-добра рентабилност.

В бъдеще мнозинството от компаниите - 72% планират много по-често и редовно да извършват прегледи на стратегията си и портфейла от инвестиции. Ръководителите споделят, че веднага след завръщане към нормалността, те ще се съсредоточат върху приоритетните за тях промени - нови инвестиции в технологии и дигитална трансформация (43%), както и към пропорционално разпределение на капитала в целия портфейл - 42%.

„Бизнес лидерите виждат как плановете им за трансформация на бизнеса спират или се забавят. След като ситуацията се стабилизира, тези планове ще бъдат рестартирани, дори с повече енергия. Ръководителите ще трябва да направят по-бързи стъпки, за да преосмислят, преобразуват и възобновят бизнеса си така, че да създадат повече стойност в дългосрочен план“, коментира Крускос.

„Кризата поставя на изпитание редица сектори, но в същото време дава възможност за растеж в други. Печеливши от тази ситуация ще има. Страни като България ще могат да се възползват от предстоящата реорганизация във веригите на доставки на големите компании и да създадат редица възможности за производство в България, което да е алтернатива на Изтока“, добавя Диана Николаева.

Глобален Барометър на доверието в икономиката

Как да намерим яснота, когато сме в окоето на бурята
Отговори от Глобалния Барометър на доверието в икономиката
на EY, март 2020

73%

очакват, че кризата COVID-19 ще
окаже тежки последици върху
святната икономика

Нови прогнози за растеж на
бизнеса

52%

предприемат стъпки за промяна
на верижите за доставка.

Преосмисляне на операциите

49%

споделят, че имат марж на
печалбата, съизмерим или по-
нисък в сравнение с този преди
две години

Във време, в което маржовете на печалбата
и паричните потоци бяха под натиск

72%

са в процес на значителна
трансформация

Висшият мениджмънт все още има
амбициозни планове за трансформация, но
много от тях са сложени на пауза, за да
изчакат развитието на събитията.

72%

квалифицират все повече
прилежи на стратегическите си
цели и портфейлното си
инвестиции

Когато ситуацията стане по-ясна, те вероятно
много бързо ще преосмислят и прекроят
бизнеса си.

56%

планират да търсят активно
възможности за придобивания
през следващите 12 месеца.

И въпреки че всички в момента са
фокусирани върху безпрецедентната
глобална опасност за здравето,
ръководителите също планират бъдещето на
бизнесите след кризата.

Възстановяването след кризата - трансформация чрез сливания и придобивания

Въпреки че заседателните зали се фокусират върху безпрецедентната глобална ситуация в областта на здравеопазването, ръководителите също планират своето бъдеще след кризата. Докато 54% от анкетираните очакват „U“ - образен период на възстановяване и по-бавна икономическа активност през 2020 и 2021 г., 38% виждат възстановяване във „V“ - образна форма и връщане към нормалната икономическа активност през третото тримесечие на тази година. Само 8% предвиждат икономическо възстановяване под формата „L“ - устойчив период на рецесия със завръщане на икономическата активност през 2022 година.

Тъй като по-голямата част от компаниите виждат икономическото възстановяване в средносрочен план, намеренията за активно търсене на M&A възможности остават силни през следващите 12 месеца (56%). Световните мениджъри споделят, че в контекста на COVID-19, при оценяване на таргети за придобиване, те ще се фокусират повече върху бизнес устойчивостта на дадена компания (38%) и са подготвени, че оценките на компаниите по-скоро ще намаляват (39%).

„Продължаващата епидемия от COVID-19 и въздействието ѝ върху големите икономики не е отменило изцяло сключването на сделки от плановете на инвеститорите. Сделките продължават да бъдат мощно средство за прекрояване на портфейлите и ускоряване на задължителната трансформация на бизнесите, която стои като задача пред главните изпълнителни директори“, казва Крускос.

„Както показва периодът след финансовата криза, M&A пазарът често дава възможност на компаниите да правят висококачествени придобивания в етапа на възстановяване на икономиката. Научили сме достатъчно уроци от спада на сделките в периода 2008-2012, основният от които е, че в период на по-ниска икономическа активност има много добри възможности за придобиване на висококачествени активи“, добавя той.

Глобален Барометър на доверието в икономиката

Важните въпроси, които изпълнителните директори
трябва да си зададат, за по-добри M&A сделки в
настоящата среда

1

Как да работите успешно в днешната необичайна среда?

Изключително важно е ръководителите винаги да са готови за "невероятни" събития и да планират напред. Планирането на сценарии, което включва уроците от кризата COVID-19, може да подобри устойчивостта на компаниите.

2

Кои са най-слабите страни на вашите активи?

Още преди кризата COVID-19 маржовете на печалба и възможностите за генериране на приходи бяха до голяма степен намалени. За да издържат на шока и за да създадат бизнес възможности, ръководителите трябва да проверят доколко техните компании са уязвими спрямо ликвидността.

3

Какво се случва след кризата и кои са вашите следващи стъпки?

По-честите прегледи на стратегията и портфолиото от активи са по-скоро начин на мислене, отколкото събитие. Ръководителите трябва да разработват системи, които да използват при промени в обстоятелствата.

4

Подготвени ли сте за нова среда?

Средата след кризата може да бъде много по-различна от преди. Ръководителите трябва да бъдат смели в своите решения, за да се възползват от новата динамика на пазара след кризата.

5

Кои са уроците от миналото, които могат да ви направят по-смели в бъдеще?

Компаниите, които направиха смели придобивания непосредствено след глобалната финансова криза, изпревариха конкурентите си през следващото десетилетие. Ръководителите трябва да са готови за придобивания, които да "презвредят" растежа.

6

Дали технологиите ще бъдат така важни за трансформациите, задвижени от M&A?

Използването на технологии в процеса на сделката не само я ускорява, но и помага за постигането на по-добри резултати. Ръководителите трябва да разберат положителното въздействие на новите технологии върху стратегиите им за сделки.

✓ Европейските борси започват седмицата с ръст

Основните индекси на водещите фондови борси в Европа записаха повишения в понеделник на фона на по-добрия от очакваното финансов отчет за тримесечието на Deutsche Bank и надеждите за държавна подкрепа за големите авиопревозвачи, които бяха тежко засегнати от ограничителните мерки, свързани с пандемията от COVID-19, пише Ройтерс.

Общият европейски индекс STOXX 600 напредна с 5,64 пункта, или 1,71%, до 335,23 пункта на фона на новината, че Японската централна банка ще разшири програмата си за изкупуване на търговски книжа и корпоративни облигации. Рез последните седмици бенчмаркът се възстанови частично от мартенското си дъно благодарение на множеството фискални мерки, предприети от европейските правителства и Европейската централна, но остава на 25% под върха, достигнат през февруари. Инвеститорите се надяват, че ЕЦБ ще обяви нови икономически стимули на заседанието си в четвъртък.

Немският индекс DAX се повиши с 249,61 пункта, или 2,41%, до 10 585,7 пункта. Водещият индекс на Лондонската борса FTSE 100 отчете ръст от 95,18 пункта, или 1,65%, до 5 847,41 пункта. Френският измерител CAC 40 напредна с 81,99 пункта, или 1,87%, до 4475,31 пункта.

Акциите на германския авиопревозвач Lufthansa поскъпнаха с 9,14%, след като германският министър на транспорт заяви, че при необходимост държавата ще подкрепи компанията. Същевременно с това акциите на Air France KLM поскъпнаха с 3,56% на фона на информацията, че компанията ще получи помощ от най-малко 9 млрд. евро от правителствата на Франция и Нидерландия.

общият банков индекс SX7P се повиши с 3,22%, след като Deutsche Bank обяви по-добри от очакваното резултати за първото тримесечие. За тримесечието банката отчете приходи от 6,4 млрд. евро и нетна печалба от 66 млн. евро, като анализаторите очакваха приходи от 5,7 млрд. евро и нетна загуба. Акциите германският кредитор скочиха с 11,36% и са на път да запишат най-големият си ръст от повече от месец. Същевременно с това книгата на Commerzbank поскъпнаха с 6,69%.

„Един от основните фактори за оптимизма на пазарите е факта, че сезона на отчетите върви по-добре от очакваното“, коментира Себастиен Гали от at Nordea Asset Management.

„Най-важното е темпото, с което световната икономика ще се рестартира. Европа е на път към подновяване на активността и много компании представят планове за рестартиране на производството“, добавя той.

Междувременно италианският бенчмарк FTMIВ скочи с 2,40% до 17 264,31 пункта, след като S&P Global потвърди дългосрочния кредитен рейтинг на Италия на ниво „BBB“, като подчерта, че диверсифицираната и богата икономика на страната, както и нейната нетната външна кредитна позиция частично компенсират високия публичен финансов ливъридж върху суверенната кредитоспособност.

Книжата на Volkswagen поскъпнаха с 3,24%, след като компанията съобщи, че е възобновила работата си в най-големия си завод в Европа – този във Волфсбург.

Седмичен спад на Уолстрийт

Американските борсови индекси записаха ръст в петък, но останаха на червено за седмицата, предаде Си Ен Би Си.

Промишленият индекс Dow Jones напредна с 260,01 пункта, или 1,11%, до 23 775,27 пункта. Индексът на високотехнологичните дружества Nasdaq отчете ръст от 1,65 пункта, или 8 634,52 пункта. Широкообхватният индекс Standard & Poor's 500 се повиши с 38,94 пункта, или 1,39%, до 2 836,74 пункта, като технологичният сектор бе най-добре представящия се в S&P 500, напредвайки с 2,1%, след като акциите на Apple поскъпнаха с 2,89%.

За седмицата Dow се понижи с 1,9%, докато в S&P 500 падна с над 1%. Nasdaq 0,2% от стойността си. Това е първият седмичен спад на Уолстрийт за последните 3 седмици.

Печалбите на пазара доходха след поскъпването на американския суров петрол на фона на надеждите, че САЩ ще понижи добива на суровината. Въпреки това фючърсите на сорта West Texas Intermediate паднаха с 30% за седмицата. В понеделник върху сорта WTI с доставка през май паднаха до отрицателна територия.

„Гледайки напред, нещата ще продължат да се въртят около търсенето на петрол. До момента няма сигнали, които да подкрепят идеята, че търсенето ще се повиши в скоро време“, коментира Том Есей, основател на The Sevens Report.

От края на март насам водещите индекси са напреднали с 25%, като S&P 500 възстанови близо половината от загубените си позиции, след разпродажбите, последвали последния връх на пазара от 19 февруари.

Пазарите бяха подкрепени и от пакета от икономически стимули срещу последствията от коронавируса в размер на 484 млрд. долара, подписан от Тръмп във вторник.

370 млрд. от пакета ще отидат за помощ на малкия бизнес, 75 млрд. за болниците и 25 за увеличаване на тестовите за COVID-19.

„Пазарът започва да свиква с факта, че може би ще трябва да изчакаме до края на май, а може би и до юни, преди да станем свидетели на рестартиране на икономиката“, коментира Даниел Деминг от KKM Financial.

„Въпросът е дали има достатъчно стимули, достатъчно ликвидност, за да се поддържа тази пазарна структура. На този етап изглежда, че пазарът е окей с това, но ако по средата на май изглежда, че отварянето на икономиката ще започне чак през юли или август, това ще бъде нов проблем за пазара“, добавя той.

Ръст в Азия

Основните борсови индекси в Азиатско тихоокеанския регион регистрираха повишения в понеделник, след като Японската централна банка увеличи икономическите стимули срещу негативните ефекти от пандемията, предаде Маркеточ.

Водещият индекс на Токийска фондова борса Nikkei 225 се повиши с 521,22 пункта, или 2,71%, до 19 783,22 пункта. Японската централна банка разшири програмата си за изкупуване на търговски книжа и корпоративни облигации с 15 трилиона йени (около 140 млрд. долара) до 20 трилиона йени (178 млрд. долара). Тя също така вдигна тавана за покупки на японски държавни облигации, която тя изкупува от години в опит да предотврати дефлация в страната.

Инвеститорите са насочили вниманието си към заседанията на Федералния резерв на САЩ и Европейската централна банка. „Фед вероятно ще обяви, че ще изчака да види ефекта то приетите по рано стимули, преди да предприеме нови действия. ЕЦБ сигурно ще остави отворени вариантите за ново разхлабване на паричната политика“, коментира Хаяка Нарита от of Mizuho

В континентален Китай бенчмаркът Shanghai Composite отчете ръст от 6,97 пункта, или 0,25%, до 2 815,49 пункта, докато по-малкият индекс Shenzhen Composite напредна с 1,12 пункта, или 0,06%, до 1 738,05 пункта. Хонконгският измерител Hang Seng се повиши с 448,81 пункта, или 1,88%, до 24 280,14 пункта.

Южнокорейският бенчмарк Kospi напредна с 33,76 пункта, или 1,79%, до 1 922,77 пункта.

В Австралия ASX 200 отчете ръст от 78,8 пункта, или 1,5%, до 5 321,4 пункта.

У нас

Индексите на Българската фондова борса (БФБ) записаха предимно понижения в ранната търговия. Основният индекс SOFIX отчете спад от 2,45 пункта, или 0,55%, до 446,16 пункта. BGBX40 се понижи с 0,27 пункта, или 0,29%, до 94,12 пункта. BGTR30 и BGREIT останаха почти без промяна при нива от 459,62 пункта и 129,14 пункта.

✓ Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите

БНТ, „Сутрешен блок“

- По кривата на заразата - последни данни от Щаба
- Лекарите и ние - как се държим с медиците в условия на стрес?
- Престъпление и наказание - коментар на адвокат Марин Марковски
- Как се оцелява психически по време на пандемия? Горещ телефон за всички въпроси
- Конспирацията "Ким" - жив ли е севернокорейският лидер?

БТВ, „Тази сутрин“ и Нова телевизия, „Здравей България“

- Премиерът Борисов пред депутатите. За кризата и мерките – на живо от парламента.
- Какви нарушители в парковете хвана полицията? Спазват ли се правилата?
- След поредния рекорд от новозаразени в Плевен – има ли недостиг на тестове за COVID-19 в града?
- В хотелите по Черноморието - само с декларация, а на плажа – на голямо разстояние между шезлонгите. Как ще почиваме това лято?
- И още: Как държавата ще спасява туризма? На живо – говори министър Николина Ангелкова.
- Как вирусът поразява вътрешните органи? За лечението на тежките случаи – говори доц. Петър Атанасов от болница „Пирогов“.
- Под въпрос ли е розобертът? На живо: Как хиляди хора ще работят в условията на зараза?
- Без дом и без доходи. Историята на майка и син от Кърджали, които остават на улицата в извънредното положение.
- Стволови клетки срещу COVID-19? Израелски експеримент спасява пациенти в критично състояние.

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

- в. 24 часа - На море след юли, ваучери за българи
- в. Труд - Всеки трети лъгал с декларация
- в. Телеграф - Бг берачи се тъпчат по 10 в бус
- в. Монитор - Матури на „Васил Левски“, при дъжд и вятър - в „Арена Армеец“

Водещи заглавия на вътрешните страници

- в. 24 часа - С COVID-19 в панелка: жена 12 дни с объркващи симптоми, чисти дробове, после рязка пневмония, съпругът привидно здрав
- в. 24 часа - Свиване на кредитите през март спрямо февруари
- в. Труд - Премиерът Бойко Борисов пред „Дарик“: Ще мине и това чудо, трябва да се опазим живи и здрави
- в. Труд - Пловдивски социалисти към „Позитано“ 20: Нинова води БСП към едноличен режим
- в. Телеграф - Борисов: Икономиката лети надолу, ще я спаси само ваксина
- в. Монитор - ТЕЦ "Бобов дол" обеща да спре горенето на отпадъци

Водещи интервюта

- в. 24 часа - Николина Ангелкова, министър на туризма: Работим сезонът да стартира през юли, подготвяме ваучери за българи
- в. Труд - Писателят Димитър Томов пред „Труд“: Никаква диктатура не се задава отникъде, това са комплекси
- в. Телеграф - Емил Абазов, говорител на Обединение „Бъдеще за туризма“: 60% от туристите отлагат пътуванията си
- в. Монитор - Д-р Гергана Николова, общопрактикуващ лекар и член на Управителния съвет на Българския лекарски съюз: Пандемията COVID-19 промени антиваксерите

Водещи анализи

- в. 24 часа - Можем ли да съхраним стойността на спестяванията си при нова глобална криза?
- в. Труд - Декларациите на властта под карантина
- в. Телеграф - Видя се, че демократична медия със стари лъжци няма как да направиш
- в. Монитор - Журналистика за частна употреба.

✓ Екатерина Захариева разговаря със Сергей Лавров

Вицепремиерът и министър на външните работи Екатерина Захариева обсъди в телефонен разговор с външния министър на Русия Сергей Лавров двустранното сътрудничество между България и Русия в условията на пандемията от коронавируса и глобалния отговор срещу разпространението на COVID-19.

По покана на Екатерина Захариева за 27 април бе планирана визита на Сергей Лавров у нас, но тя бе отложена заради кризата с коронавируса. Българският външен министър е изразила надежда, че, когато обстоятелствата позволяват, Сергей Лавров ще посети България до края на годината.

"Ситуацията в света е нова. Страните са на различен етап като някои още не са стигнали до пика на кризата, но за нейното решаване трябва да има координиран подход. Сега мултилатерализмът е нужен повече от всякога, защото за вируса няма граници и етноси. Всички страни по света трябва да работим в по-близко сътрудничество", е отбелязала Екатерина Захариева.

Двамата министри са изразили задоволство от развитието на двустранните връзки и установения диалог, включително по време на визитата на Екатерина Захариева в Москва на 21 октомври 2019 г.

Постигнахме много в развитието на двустранните отношения, е отбелязала Захариева. Въпреки кризата, проектите, които са важни и за двете страни, се развиват добре, "Балкански поток" се реализира по график, планираме да го приключим до края на годината", е посочила тя.

Сергей Лавров е подчертал желанието на руската страна след края на кризата с коронавируса да бъдат осъществени планираните двустранни срещи, а работата в двустранните отношения да се върне към нормалното. "Политическият диалог между двете ни страни се развива много позитивно. Сигурен съм, че след като свърши тази криза, след възобновяването на нормалната дипломатическа дейност, ще продължим да надграждаме постигнатото миналата година", е заявил Сергей Лавров.

Двамата министри са се договорили междувременно, без да се чака края на кризата с коронавируса, по дипломатически път да бъде разменен един от планираните за подписване по време на визитата на Сергей Лавров документи - протокол за размяна на ратификационни документи на Протокола за изменение на Договора за социална сигурност между България и Русия.

✓ Туристическият сектор в Турция отваря в края на май

Туристическият сектор в Турция възобновява работа в края на месец май, ако ситуацията с коронавируса в страната и по света продължава да се подобрява, обяви министърът на туризма и културата Мехмет Нури Ерсой пред в. "Хюриет". Тогава е планирано да отворят врати част от хотелите. Засега обаче мярката ще засегне само вътрешният туризъм. Министърът изрази надежда към края на август да започнат да пристигат в Турция и чуждестранни туристи.

"Ако не бъдем изправени пред нови проблеми, вътрешният туризъм ще започне в края на май. Туристическият сезон ще започне с контролирани вътрешни полети", заяви той. В края на май ще заработят само хотели, които има т.нар. „здравен сертификат", който ще се издава от специално сформирана за целта комисия от експерти. Тези хотели ще са задължени да осигурят денонощно дежурство на квалифициран медицински персонал. Служителите им ще преминават през ежедневен медицински преглед и ще работят с маски, ръкавици и специално защитно облекло.

Хотелите ще работят с половината от капацитета на стаите си - ако разполагат с 500 стаи, например, туристи ще бъдат настанени само в 250 от тях, обясни Ерсой. Обслужване тип „шведска маса" или друг вид „открит бюфет" няма да се предлага, а вместо това туристите ще получат комплексно меню и обслужване по поръчка. В ресторантите ще бъде намален броят на масите, за да се осигури необходимата дистанция между посетителите. Подобни мерки ще бъдат въведени във всички ресторанти, кафенета и развлекателни заведения.

Социална дистанция ще се спазва и на плажовете, като за целта ще бъде намален наполовина броят на шезлонгите.

Специални мерки ще бъдат въведени и при пътуването със самолет. Средните седалки ще бъдат празни, за да се осигури дистанция между пасажерите. Ограничен ще бъде и броят на пътниците на яhti или други видове транспорт по време на разходки в морето. Всички превозни средства ще подлежат на честа дезинфекция, а персоналът им ще мине специално обучение.

"Очакваме първо да дойдат собствениците на вили тук. Вероятно ще трябва да почакаме, докато се завърнат и гостите на хотелите", казва кметът на популярния курорт Бодрум Ахмет Арас пред в. "Хюриет". Той предупреди, че няма да бъдат разрешени струпвания на хора по плажовете, в нощните клубове и ресторантите.

✓ Гръцкото правителство предлага отваряне на хотелите от юли

Хотелите в Гърция да отворят от юли, за да се спаси част от туристическия сезон, предлага правителството в южната ни съседка, където 20% от брутния вътрешен продукт се осигурява от този сектор. Все още с несигурност се говори за пристигане на туристи от чужбина.

Гърция очаква обща европейска стратегия за туризма през този летен сезон, заяви ресорният министър Харис Теохарис. Хотелиери предлагат различни схеми за активизиране на сезона, но липсва конкретно решение на правителството.

Говорителят на здравното министерство Сотирис Циодрас отговори на брифинг, че "още е много рано да се коментира за движение на туристи от една страна в друга". В хотели, басейни, ресторанти и туристически автобуси ще се наложат нови правила, които за сега не са конкретизирани.

Хотелиерите в Гърция са в очакване на новата програма, за да решат дали въобще да отворят туристическите обекти. За сега сезонът се очертава в трите месеца от юли до октомври, смятат повечето от тях. Очаква се стимулиране на вътрешния туризъм, както и привличане на туристи от съседните балкански страни. Туристическият сектор очаква конкретност за здравните изисквания при настаняването на туристите.